

Visietekst DisABILITY Filmfestival: Samen in beelden

Januari 2026

Beelden bepalen mee hoe mensen over de wereld denken. Wat op het scherm getoond wordt, vormt onze ideeën over hoe mensen leven, wat “normaal” is en wie erbij hoort. Voor veel mensen is film zelfs de belangrijkste bron om kennis te maken met personen met een beperking. Jammer genoeg komen zij in films en media veel minder vaak, en vaak op een eenzijdige manier, in beeld. Zo ontstaan stereotypen: mensen met een beperking worden voorgesteld als zielig, als heldhaftig, of als inspiratiebron omdat ze “gewone dingen” doen. Maar echte levensverhalen zijn veel rijker, veel complexer en vooral veel menselijker.

Die scheve representatie staat niet op zichzelf. Ze weerspiegelt een samenleving waarin mensen met en zonder beperking nog te weinig met elkaar in contact komen. Veel kinderen en volwassenen kennen weinig mensen met een beperking in hun directe omgeving. Daardoor is het beeld dat ze vormen grotendeels gebaseerd op media, op verhalen van anderen of op aannames. Wat onbekend is, wordt vaak beoordeeld op basis van clichés of goede bedoelingen. In literatuur zien we dat gebrek aan contact één van de belangrijkste factoren is die negatieve of ongemakkelijke attitudes in stand houdt.

Het DisABILITY Filmfestival wil bijdragen aan een samenleving die inclusiever, opener en eerlijker is. Dat willen we niet doen door simpelweg “meer beelden” te tonen, maar door een fundamenteel andere manier van waarnemen te stimuleren. We kiezen voor films en activiteiten die mensen uitnodigen om hun ideeën in vraag te stellen en om zichzelf te verplaatsen in het perspectief van anderen. Niet door medelijden op te wekken, maar door verhalen te brengen die vertrekken van ervaring, trots, humor, twijfel, liefde en dagelijkse realiteit. Verhalen waarin de bezoeker zich even in de schoenen van iemand anders kan verplaatsen.

Maar echte verandering ontstaat niet door film alleen. Wat we tonen op het scherm is belangrijk, maar de ontmoeting errond is minstens even krachtig. Onderzoek toont dat beeldvorming pas verschuift wanneer mensen ook in contact komen met elkaar. Niet

vluchtig of oppervlakkig, maar in een context die uitnodigt tot gesprek, nieuwsgierigheid en wederkerigheid. Daarom staat het DisABILITY Filmfestival radicaal in het teken van ontmoeting. We creëren ruimtes – in bibliotheek Tweebronnen, in Cinema ZED, tijdens lezingen en workshops, tijdens een masterclass, in ons filmcafé – waar mensen met en zonder beperking met elkaar in dialoog kunnen gaan. Waar makers, acteurs, studenten, gezinnen, zorgorganisaties en film liefhebbers elkaar tegenkomen en samen zoeken naar nieuwe perspectieven.

We vertrekken hierbij vanuit een duidelijke focus op samen zijn en samen komen: mensen groeien en leren in relatie tot anderen. Dat geldt voor bezoekers, maar evenzeer voor onze eigen teams. In elke fase van het filmfestival – van filmselectie tot programmering, van communicatie tot de praktische organisatie – zijn mensen met een beperking actief betrokken. Niet als doelgroep, maar als collega's, experts en adviseurs. "Niets voor ons zonder ons" is voor ons geen slogan, maar een manier van werken. Het bepaalt hoe we beslissingen nemen en hoe we ons festival vormgeven.

De films die we tonen nodigen uit tot nuance. Ze tonen mensen met een beperking niet als uitzonderingen of symbolen, maar als deel van de samenleving. Dat sluit aan bij inzichten uit onderzoek: kinderen en volwassenen ontwikkelen positievere attitudes wanneer ze kennismaken met diverse personages in gewone contexten, wanneer beeldvorming vertrekt vanuit mogelijkheden in plaats van beperkingen, en wanneer de verhalen worden verteld of mee vormgegeven door mensen met een beperking zelf. Onze kortfilmcompetitie sluit daarbij aan: we tonen kortfilms die niet enkel gaan over mensen met een beperking, maar waar zij ook betrokken zijn als acteurs, regisseurs, schrijvers of producenten. Authentieke representatie betekent ruimte maken voor auteurschap.

Daarnaast bouwen we aan duurzame relaties met scholen, leerkrachten en studenten. Film is een krachtig middel om onderwerpen zichtbaar en bespreekbaar te maken die anders onder de radar blijven. De echte beeldverandering gebeurt echter in dialoog naast de film: wanneer ze woorden zoeken voor wat ze ervaren hebben, wanneer ze merken dat hun mening kan evolueren, wanneer ze luisteren naar iemand die een andere ervaring heeft. Daarom bieden we workshops en lezingen aan. We willen

studenten uitdagen om zich te verplaatsen in anderen en om diversiteit niet als uitzondering te zien.

Het DisABILITY Filmfestival creëert mee een samenleving waarin iedereen volwaardig kan deelnemen. Dat betekent ook dat de omstandigheden waarin we ons filmfestival organiseren toegankelijk moeten zijn. We werken aan drempelvrije ruimtes: tolken Vlaamse Gebarentaal, audiodescriptie, duidelijke bewegwijzering, betaalbare tickets, assistentie waar nodig en samenwerking met partnerorganisaties. Toegankelijkheid beschouwen wij niet als extra service, maar als basisvoorwaarde om in een diverse samenleving samen cultuur te kunnen beleven.

We geloven dat cultuur, en film in het bijzonder, een plek kan zijn waar mensen elkaar ontmoeten als gelijken. Niet als cliënten en hulpverleners, niet als studenten en experts, maar als mensen die samen kijken, denken, twijfelen, lachen en leren. Het filmfestival fungeert dan ook als een schakel tussen de culturele sector en de zorgsector, twee werelden die elkaar niet altijd vanzelf vinden. Door onze samenwerking met organisaties uit beide domeinen, laten we zien dat cultuur toegankelijk en betekenisvol kan zijn voor iedereen, en dat ontmoeting tussen deze sectoren nieuwe vormen van samenwerking mogelijk maakt. In ons filmfestival zetten we die stap al, en we hopen dat die aanpak inspireert, uitdaagt en uitnodigt tot verandering – binnen Leuven, binnen Vlaanderen en binnen de filmwereld.

Ons doel is ambitieus. Uiteindelijk streven we naar een samenleving waarin mensen met en zonder beperking vanzelfsprekend naast elkaar leven, leren en creëren. Misschien komt er ooit een moment waarop een apart disABILITY filmfestival niet langer nodig is. Maar zolang dat moment nog niet bereikt is, bouwen wij met volle overtuiging verder aan dit filmfestival: een plek waar iedereen welkom is, waar iedereen meetelt en waar iedereen mee mag vertellen.